

Висновки.

На формування властивостей нащадків певною мірою впливає тип парування, що зумовлює їх генотипові особливості.

Найоптимальнішим є перетворюючий процес за продуктивністю і адаптивністю, і відбувається він при помірному інбридинзі.

Знання особливостей перетворювань при різних ступенях і типах інбридингу має практичне значення, оскільки дозволяє коректувати напрям селекції з метою скорочення часу формування нових адаптивних властивостей у тварин із новими генотиповими характеристиками.

Література:

1. Новиков Е.А. Чистопородное разведение крупного рогатого скота. – М.: Колос, 1962. – С.278-293.
2. Кисловский Д.А. Проблемы породы и ее улучшение. – М.: Колос, 1965. – С.277-300.
3. Пат. №15061А Украина М кл.⁵ А01К 67/100. Способ оценки качеств быка-производителя / А.П. Полковникова. – Опубл. 25.01.97. Бюл.№4.
4. Эрнст Л.К., Цалитис А.А. Крупномасштабная селекция в скотоводстве. – М.: Колос, 1982. – 237 с.
5. Барышникова К.В., Тарасевич Л.Ф., Захарова М.В. Инбридинг при совершенствовании симменталов // Зоотехния. – 1993.– №3. С. 5-6.

УДК 636.52/58.034.082

**УДОСКОНАЛЕННЯ ПРИЙОМІВ ВІДБОРУ
РЕМОНТНОГО МОЛОДНЯКУ В ПТАХІВНИЦТВІ**

М.В.СУРЖЕНКО – к.с.-г.н., Херсонський ДАУ

Одним із важливих факторів підвищення галузі птахівництва є розробка прийомів відбору і вирощування ремонтного молодняку. Виходячи з сучасних теоретичних уявлень, найбільш доцільним є використання прийомів стабілізуючого відбору для формування рівновагових угруповань (Бородай В.П., 1999; Боліла С.Ю., 1996). Поряд з цим важливого значення набуває використання нових підходів які пов'язані з особливостями тіло будови птиці і обґрунтовують вибір нових селекційних ознак, пов'язаних з такими важливими показниками як жива маса і несучість птиці. З цією метою нами запропоновано вести відбір птиці ремонтного стада яєчних курей за показниками довжини плесна та співвідношення жива маса/довжина плесна. Існує спосіб відбору ремонтного молодняку за

показниками розвитку 4-го махового пера і лінійними величинами та індексами тіло будови (Боголюбский С.И., 1992). Недоліком цього способу є відсутність прогнозування розвитку живої маси птиці у наступні періоди життя.

Відповідно до рекомендацій щодо племінної роботи ведуть відбір ремонтного молодняку за показниками його живої маси і екстер'єрними ознаками в 90, 120 і 150 діб вирощування (Рекомендации по племенной работе с птицей в племенных хозяйствах репродукторах. М.: 1983).

Недоліком цього прийому є те, що птиця оцінюється в досить пізньому віці (150 діб при загальному терміні експлуатації 450 діб), тому темпи селекційного прогресу сповільнюються, потрібні великі витрати на вирощування і оцінку молодняку. Слід також враховувати незначну кореляцію живої маси в 150 добовому віці з несучістю за період експлуатації птиці ($r=0,10\dots 0,25$), що не дає змогу прогнозувати фінальну ячну продуктивність. При використанні відбору тільки за живою масою не враховуються типологічні особливості птиці, відповідно до яких можна виділити особин з різним типом тілобудови – розтягнутих, компактних, високо - і низьконогих. При цьому менше реалізується генетичний потенціал ячної продуктивності, тому що ознака несучості значною мірою залежить від взаємодії "генотип×середовище".

В основу розробленого нами прийому поставлено завдання зниження віку відбору особин при формуванні родинних стад, підвищення точності генотипової і фенотипової оцінки молодняку птиці ячного кросу.

Поставлена мета досягається тим, що визначення живої маси молодняку та оцінку екстер'єрних ознак і мірних показників проводять у віці 90 діб, вимірюється довжина плесна кожної особини і розраховується індексом компактності.

Основний результат цього прийому – підвищення точності генотипової і фенотипової оцінки молодняку птиці ячного типу, прискорення селекційного прогресу за несучістю, зниження віку відбору особин при формуванні родинних стад.

Запропонований спосіб включає поряд з визначенням живої маси молодняку в більш ранньому віці (90 діб), оцінку екстер'єрних і мірних ознак ведуть за класами птиці за співвідношенням жива маса/довжина плесна. Для цього проводиться вимірювання довжини плесна кожної особини і вираховується індекс компактності – жива маса/довжина плесна.

$$F = \frac{V}{L}, \text{ де}$$

F – індекс компактності;

V – жива маса, г;

L – довжина плесна, см.

На підставі отриманих даних виділяються три класи птиці за компактністю M^- , M^0 і M^+ . Розподіл птиці на класи проводять виходячи з нормативного відхилення, для чого визначають :

$$P = \frac{X_i - \bar{X}}{\sigma} + 5, \text{ де}$$

P – нормоване відхилення (пробіт)

X_i – індивідуальні значення співвідношення жива маса/довжина плесна;

\bar{X} - середні значення показника по групі птиці;

σ - нормативне відхилення (сигма) співвідношення.

До класу M^0 відносили особин, що знаходились в інтервалі $\bar{X} \pm 0,67\sigma$, а особини які були вище або нижче вказаних меж відносились відповідно до класу M^- і M^+ . Контролем була група нерозсортованої на класи птиці.

Експериментальні дослідження виконані на птиці кросу "Прогрес" в ВАТ "Чорнобаївське", Білозерського району Херсонської області. Розподіл птиці на класи проведено в віці 90 діб.

У результаті проведених досліджень встановлено, що найбільш висока несучість отримана в класі M^+ за живою масою (таблиця).

Загалом максимальна несучість отримана у випадку об'єднання класів M^+ за живою масою і M^+ за довжиною плесна. Несучки цієї групи мали максимальне значення несучості – 247,9 шт. яєць на середню несучку. Аналогічні показники отримані і в об'єднанні M^0 і M^+ – 243,3 шт. яєць. Значно нижчу несучість отримано у класі M^- , де кращими виявилися більш компактні особини (M^-M^-). Вони значно перевершували особин класу M^-M^+ – на 25,5 шт. яєць на середню і на 26,4 шт. яєць на початкову несучку. Це свідчить про те, що в кожному класі формується свій тип особин, що визначає їхні типологічні відмінності. Вивчені також показники індексу форми яєць курей різних класів розподілу у віці 210 і 365 днів. Встановлено, що за індексом форми у віці 210 днів не спостерігається суттєвої різниці. У цілому слід відзначити: за індексом форми яєць всі групи знаходились в оптимальних межах, що забезпечують високі інкубаційні якості.

Таблиця 1 – Продуктивність птиці кросу "Прогрес"

Клас розподілу	за живою масою	за довжиною плесна	п	Жива маса в днів, кг	Несучість за 72 тижня, шт. яєць		Маса яєць в віці (днів)						Індекс форми яєць в віці (днів)					
					на початкову несучку	на середню несучку	210		365		210		365		210		365	
							$\bar{X} \pm Sx$	Cv	$\bar{X} \pm Sx$	Cv	$\bar{X} \pm Sx$	Cv	$\bar{X} \pm Sx$	Cv	$\bar{X} \pm Sx$	Cv	$\bar{X} \pm Sx$	Cv
M ⁻	M ⁻	M ⁻	99	847,3	226,1	228,1	46,4±0,74	4,48	53,8±0,89	7,63	75,0±0,92	3,88	76,6±0,63	3,78				
	M ⁺	M ⁺	98	861,0	199,7	202,6	49,8±0,92	5,52	55,2±0,61	6,20	76,6±1,60	4,67	77,9±0,44	3,13				
M ^o	M ⁻	M ⁻	101	978,2	226,5	228,6	50,9±1,22	7,60	55,1±0,68	6,99	76,4±1,0	3,63	78,0±0,45	3,23				
	M ⁺	M ⁺	104	988,0	240,3	243,3	47,8±2,23	10,44	54,9±0,71	7,21	76,4±0,77	3,01	78,4±0,39	2,77				
M ⁺	M ⁻	M ⁻	103	1145,3	233,6	236,3	51,4±1,66	7,21	54,9±0,98	8,91	76,8±0,97	2,82	78,0±0,57	3,67				
	M ⁺	M ⁺	99	1155,5	246,2	247,9	51,2±1,40	9,80	53,8±1,04	7,94	75,8±0,54	2,65	78,6±0,69	3,61				
Контроль			70	1047,2	172,6	173,8	50,4±0,91	5,71	53,2±0,67	5,0	76,9±0,74	3,15	77,2±0,72	3,70				

Аналіз показників маси яєць у віці 210 днів свідчить про перевагу класу М⁺. Необхідно відмітити, що контрольна група характеризувалась високими значеннями маси яєць і також перевищувала класи М⁻ і М⁰. З віком картина змінюється: молодняк класів М⁰ і М⁻ має максимальні значення. У класі М⁻ класу М⁺ за довжиною плесна кури мали більшу масу яєць, ніж з коротким плесном. Довгоногі особини класів М⁰ і М⁺ поступаються за масою яєць курям з коротким плесном (на 0,2 г і 1,1 г відповідно).

Таким чином, на основі проведених досліджень можна зробити висновок про перевагу класу М⁺ за цими ознаками, вони характеризуються вищим рівнем яєчної продуктивності птиці. Встановлено, що птиця з меншою довжиною плесна має нижчі показники несучості, що треба враховувати у відборі ремонтного молодняку.

Список літератури:

1. Боголюбский С.И. Селекция сельскохозяйственной птицы. – М.: ВО Агропромиздат, 1992. – 283 с.
2. Бородай В.П. Теорія і практика удосконалення птиці м'ясних кросів. – Херсон: Айлант, 1999. – 99 с.
3. Рекомендации по племенной работе с птицей в племенных хозяйствах репродукторах. – М.: 1983.
4. Боліла С.Ю. Удосконалення методів оцінки яєчної та м'ясної продуктивності птиці спеціалізованих кросів; Автореферат дис. канд. с.-г. наук. 06.00.15 / Херсонський сільськогосподарський ін-т. – Херсон, 1996. – 26 с.

УДК 636. 4. 082

ІНТЕНСИВНІСТЬ РОСТУ РЕМОУНТОГО МОЛОДНЯКУ ЛІНІЇ БЕРИСЛАВЦЯ 4465 ЗА РІЗНИХ МЕТОДІВ ПІДБОРУ

Ю.І.ШУЛЬГА – науковий співробітник, Інститут тваринництва степових районів ім. М.Ф.Іванова “Асканія-Нова”

Важливою складовою частиною в системі племінної роботи з українською степовою білою породою щодо її удосконалення є вирощування ремонтного молодняку з метою відновлення основного стада.

Метою наших досліджень була оцінка інтенсивності росту ремонтного молодняку лінії Бериславця, отриманого при внутрішньо-лінійному і міжлінійному поєднаннях, за власною продуктивністю в порівнянні з іншими лініями української степової білої породи свиней.